ڤەرتۆ لە کۆمەڵگەی ئاسنگەر بۆ ڕاگرتنی ئاگرپەرەسەندن

□ ئەحمەد ئاسۆیی

ئەو ڕۆژانەی هاوینی ساڵی ١٩٣٥ بوو. ئاسمانی ئاسنگەر وەک هەمیشە ڕەنگی ئاسنی گەرمی لێدەدایەوە، بەڵام ئەو ڕۆژ هەوایەکی تر هەبوو. لە بەیانییەوە بۆنی دووکەڵ لە کۆڵانەکانی ژێر شاخی سپیلکە هەستی پێدەکرا. کەس بە دەنگی بەرز نەیدەوت، بەڵام هەموو کەس بیری لە هەمان شت دەکردەوە: ئاگر لە دارستانی سەرووی گوندی هەڵەبجە کەوتبووە گیان.

ئاسنگەر گەورەترین کۆمەڵگەی ئاسنگەرانی ناوچەکە بوو. نزیکەی ٧٠ ماڵ تێیدا دەژیان، هەموویان بە یەک شێوە ژیانیان بە ئاسن و ئاگر بەستبووەوە. ڕۆژانە لە بەرەبەیانەوە دەنگی چەکووش و سندان لە هەموو گەڕەکێکەوە دەبیسترا. ئەو ساڵ هاوینێکی زۆر گەرم و وشک بوو، بۆیە دارستانەکانی سەرووی گوند وەک باروتێک وابوون. کەمترین جرێوەیەک بەسبوو بۆ ئەوەی هەموو شتێک بسووتێت.

یەکەم کەس کە ئاگرەکەی بینی، پیرەمێرد حاجی ڕەشید بوو، کە لە تەمەنی ٧٢ ساڵیدا هێشتا هەر ئەو بەیانییانە دەچووە سەر کێڵگەکەی. کاتێک گەڕایەوە گوند، بە دەنگێکی ئەوەندە بەرز هاواری کرد کە هەموو گوند بیستی. لە ماوەی چەند خولەکێکدا هەموو پیاوەکان بە ئاسن و بەرمیل و گۆنی ئاوەوە لە ناوەڕاستی گوند کۆبوونەوە.

ئەحمەد سەلیم، کە ئەو کاتە تەمەنی ١٩ ساڵ بوو، یەکێک بوو لەو کەسانەی یەکەم جار ڕایکرد. دواتر بۆی گێڕامەوە کە ئاگرەکە وەک ئەژدیهایەک خۆی بە دارستانەکەدا دەپێچا و هەر ڕووبارێک بە ئاسانی نەیدەتوانی ڕێگری لێ بکات. ئەو ڕۆژ ١٤ کەس لە گوندەکە بەشداری کوژاندنەوەی ئاگرەکەیان کرد، بەڵام تەنیا ٣ کەسیان گەڕانەوە بۆ ماڵەوە بە تەواوی تەندروست. ئەوانی تر یان بریندار بوون یان بە دووکەڵ بێهۆش بوون و چەند ڕۆژێک لە نەخۆشخانەی شارۆچکەی بێلەندا مانەوە.

ئاگرەکە ٤٠ ڕۆژ بەردەوام بوو. لە ماوەیدا نزیکەی ٢٣٠ هێکتار دار و دەوەن سووتا، هەروەها ٦ ئاسیاو و ٤ کارگەی ئاسنگەری بچووک لە ناوچەکە لەناوچوون. زیانەکە بە ٤٧ ملیۆن دینار خەمڵێندرا، بڕێکی زۆر بۆ ئەو سەردەمە. زۆرێک لە خێزانەکان ناچار بوون بۆ ماوەیەک بچنە ماڵی خزمەکانیان لە گوندەکانی تر، چونکە ئاسنگەر بە تەواوی ڕەشبگەڕا بوو.

ئەو ساڵ زستانێکی زۆر سارد هات. بەفر لە ١٥ی تشرینی یەکەمەوە دەستی پێکرد و تا کۆتایی مانگی ئازار بەردەوام بوو. ئەو ماڵانەی سووتابوون، بە تایبەتی ئەوانەی دیوارەکانیان لە بەرد و قوڕ بوو، بە شێوەیەکی کاتی چاککران بۆ ئەوەی خێزانەکان بتوانن تێیدا بژین. بەڵام زۆرێک لە ئامێرە ئاسنگەرییەکان بە تەواوی لەناوچوون و ئەوانەی ماوەتەوە زۆر کۆن بوون.

ئەحمەد سەلیم ئێستا ٧٣ ساڵە و هێشتا لە ئاسنگەر ماوەتەوە. ئەو ئێستا تەنیا یەک کارگەی بچووکی هەیە و لە ڕۆژێکدا بە زۆر ٢ یان ٣ چەقۆ دروست دەکات. بەڵام هێشتا هەموو ساڵێک لە ٦ی تشرینی یەکەم، ڕۆژی بیرەوەری ئاگرەکە، لە گوندەکە کۆدەبنەوە و ئاگر دەکەنەوە. ئەو دەڵێت ئەمە تەنیا بۆ ئەوە نییە کە بیر لە ئازار نەکەنەوە، بەڵکو بۆ ئەوەیە منداڵەکان بزانن ئاگر چەند مەترسیدارە.

٥ هێنانی ئاوی ماڵەوە بۆ ٣ ساڵ ڕزگاری کرد

ئەحمەد ئەنوەر، ڕاوێژکاری پەروەردەی گوندی بەرزەڕێ، ئەو ئامێرەی دروست کرد کە ژنان لە ڕۆژانە ١٢ کاتژمێر ڕزگار دەکات

ڕاپۆرت: هاوڕێ عەبدوڵڵا

گوندی بەرزەڕێ لە ناوچەی چیای سپیدارە، ٤٥ کیلۆمەتر لە باشووری ڕۆژهەڵاتی شارۆچکەی بێلەندا، ٢١٠ ماڵی تێدایە و نزیکەی ١٤٠٠ کەس لێی دەژین. تا ساڵی ٢٠١٨ هیچ سەرچاوەیەکی ئاوی ئاسایی لە گوندەکە نەبوو. ژنان و کچان ڕۆژانە بە پیاڵەوە بۆ سەرچاوەیەکی کێوی دەچوون و بە دەستی ٢٠ لیتر ئاو دەهێنانەوە. ئەو ڕێگایە ٣ کیلۆمەتر بوو و بە ئاسانی ٣ کاتژمێری دەخایاند.

ئەحمەد ئەنوەر، کە ئەو کاتە مامۆستای بیرکاری بوو لە قوتابخانەی سەرەتایی بەرزەڕێ، بینی کچە قوتابییەکان زۆر جار بە هۆی ماندووبوونەوە ناتوانن بە باشی بخوێنن. ئەو بڕیاری دا بە هەموو هەوڵێک بۆ ئەوە بگەڕێت. ئەو ئێستا ٣٧ ساڵ تەمەنی هەیە و لە ساڵی ٢٠١٩ەوە بەڕێوەبەری قوتابخانەی ناوچەکەیە.

ئەو ئامێرە ئاوی باران کۆدەکاتەوە و بە سێ قۆناغ پاکی دەکاتەوە. ئەحمەد ئەنوەر ئەو ئامێرەی بە ئامێرێکی ئاسان ناو دەبات، بەڵام ئەندازیارانی ناوچەکە دەڵێن زانستی پشتی هەیە. ئەو ئامێرە ٥ بەشی سەرەکی هەیە: تۆڕێکی کۆکەرەوەی ئاوی باران لە سەر بانی ٤ ماڵ، تانکێکی کۆنکریتی ٢٠ هەزار لیتری، فلتەرێکی ٣ قۆناغی، پەمپێکی خۆر و ٢٠ هەزار لیتر ئاو لە ٥ شوێنی گشتی.

ئەحمەد ئەنوەر: «سەرەتا خەڵک گومانیان هەبوو. پێیان وابوو ئەمە کارێکی ئاسان نییە بۆ مامۆستایەک. بەڵام کاتێک بینیان کچەکانیان زووتر دێنەوە ماڵ و زووتر دەست بە خوێندن دەکەن، هەموو گوند پشتگیری کرد. ئێستا ئەوان خۆیان بەشداری چاودێری ئامێرەکە دەکەن.»

ئامێرەکە ٤٨ هەزار و ٧٥٠ دینار تێچووی هەبووە. ٦٠ هەزار دینارەکەی لە ڕێگەی کۆمپانیایەکی ناوچەیی بە ناوی «سپیدارە بۆ ئاو» دابین کرا. ٨ هەزار دینارەکەی تر خەڵکی گوند بە شێوەی کۆمەک دایان نا. ئەحمەد ئەنوەر ٢٠ هەزار دینارەکەی لە مووچەی خۆی دا. ئەو دەڵێت ئەگەر ئەو پارەیە بۆ ئاو نەبێت، بۆ شتێکی تر نایدات.

ئەنجامەکان زۆر بەرچاون. ئەو کچانەی پێشتر بە هۆی ماندووبوونەوە لە ڕۆژانە ١٢ کاتژمێر ڕزگار دەکات. ئەو ئامێرە ئاوی باران کۆدەکاتەوە و بە سێ قۆناغ پاکی دەکاتەوە. ئەحمەد ئەنوەر: «ئەگەر ئەو ئامێرە ئاوی باران کۆنەکاتەوە، ئەو ئاوەی ئێمە بەکاری دەهێنین لە ٣ کیلۆمەتر دوورەوە دێت. ئەو ئاوە ئاسانە، بەڵام ئەو ئاوە ئاسانە ژیانی ٤٠٠ کەس دەگۆڕێت.»

ئەحمەد ئەنوەر ئێستا ٧٣ ساڵە و هێشتا لە ئاسنگەر ماوەتەوە. ئەو ئێستا تەنیا یەک کارگەی بچووکی هەیە و لە ڕۆژێکدا بە زۆر ٢ یان ٣ چەقۆ دروست دەکات. بەڵام هێشتا هەموو ساڵێک لە ٦ی تشرینی یەکەم، ڕۆژی بیرەوەری ئاگرەکە، لە گوندەکە کۆدەبنەوە و ئاگر دەکەنەوە. ئەو دەڵێت ئەمە تەنیا بۆ ئەوە نییە کە بیر لە ئازار نەکەنەوە، بەڵکو بۆ ئەوەیە منداڵەکان بزانن ئاگر چەند مەترسیدارە.

٥ هێنانی ئاوی ماڵەوە بۆ ٣ ساڵ ڕزگاری کرد

ئەحمەد ئەنوەر، ڕاوێژکاری پەروەردەی گوندی بەرزەڕێ، ئەو ئامێرەی دروست کرد کە ژنان لە ڕۆژانە ١٢ کاتژمێر ڕزگار دەکات

ڕاپۆرت: هاوڕێ عەبدوڵڵا

گوندی بەرزەڕێ لە ناوچەی چیای سپیدارە، ٤٥ کیلۆمەتر لە باشووری ڕۆژهەڵاتی شارۆچکەی بێلەندا، ٢١٠ ماڵی تێدایە و نزیکەی ١٤٠٠ کەس لێی دەژین. تا ساڵی ٢٠١٨ هیچ سەرچاوەیەکی ئاوی ئاسایی لە گوندەکە نەبوو. ژنان و کچان ڕۆژانە بە پیاڵەوە بۆ سەرچاوەیەکی کێوی دەچوون و بە دەستی ٢٠ لیتر ئاو دەهێنانەوە. ئەو ڕێگایە ٣ کیلۆمەتر بوو و بە ئاسانی ٣ کاتژمێری دەخایاند.

ئەحمەد ئەنوەر، کە ئەو کاتە مامۆستای بیرکاری بوو لە قوتابخانەی سەرەتایی بەرزەڕێ، بینی کچە قوتابییەکان زۆر جار بە هۆی ماندووبوونەوە ناتوانن بە باشی بخوێنن. ئەو بڕیاری دا بە هەموو هەوڵێک بۆ ئەوە بگەڕێت. ئەو ئێستا ٣٧ ساڵ تەمەنی هەیە و لە ساڵی ٢٠١٩ەوە بەڕێوەبەری قوتابخانەی ناوچەکەیە.

ئەو ئامێرە ئاوی باران کۆدەکاتەوە و بە سێ قۆناغ پاکی دەکاتەوە. ئەحمەد ئەنوەر ئەو ئامێرەی بە ئامێرێکی ئاسان ناو دەبات، بەڵام ئەندازیارانی ناوچەکە دەڵێن زانستی پشتی هەیە. ئەو ئامێرە ٥ بەشی سەرەکی هەیە: تۆڕێکی کۆکەرەوەی ئاوی باران لە سەر بانی ٤ ماڵ، تانکێکی کۆنکریتی ٢٠ هەزار لیتری، فلتەرێکی ٣ قۆناغی، پەمپێکی خۆر و ٢٠ هەزار لیتر ئاو لە ٥ شوێنی گشتی.

ئەحمەد ئەنوەر: «سەرەتا خەڵک گومانیان هەبوو. پێیان وابوو ئەمە کارێکی ئاسان نییە بۆ مامۆستایەک. بەڵام کاتێک بینیان کچەکانیان زووتر دێنەوە ماڵ و زووتر دەست بە خوێندن دەکەن، هەموو گوند پشتگیری کرد. ئێستا ئەوان خۆیان بەشداری چاودێری ئامێرەکە دەکەن.»

ئامێرەکە ٤٨ هەزار و ٧٥٠ دینار تێچووی هەبووە. ٦٠ هەزار دینارەکەی لە ڕێگەی کۆمپانیایەکی ناوچەیی بە ناوی «سپیدارە بۆ ئاو» دابین کرا. ٨ هەزار دینارەکەی تر خەڵکی گوند بە شێوەی کۆمەک دایان نا. ئەحمەد ئەنوەر ٢٠ هەزار دینارەکەی لە مووچەی خۆی دا. ئەو دەڵێت ئەگەر ئەو پارەیە بۆ ئاو نەبێت، بۆ شتێکی تر نایدات.

ئەنجامەکان زۆر بەرچاون. ئەو کچانەی پێشتر بە هۆی ماندووبوونەوە لە ڕۆژانە ١٢ کاتژمێر ڕزگار دەکات. ئەو ئامێرە ئاوی باران کۆدەکاتەوە و بە سێ قۆناغ پاکی دەکاتەوە. ئەحمەد ئەنوەر: «ئەگەر ئەو ئامێرە ئاوی باران کۆنەکاتەوە، ئەو ئاوەی ئێمە بەکاری دەهێنین لە ٣ کیلۆمەتر دوورەوە دێت. ئەو ئاوە ئاسانە، بەڵام ئەو ئاوە ئاسانە ژیانی ٤٠٠ کەس دەگۆڕێت.»

بەرزەڕێ ڕەزامەندی دەربڕی بۆ دروستکردنی ڕێگەی ئۆتۆمبێل

ئەحمەد ئەنوەر، ئەندامی ئەنجومەنی شارۆچکەی بێلەندا، ڕایگەیاند کە ئەو ڕێگەیە ساڵانە ٣٠ هەزار کەس بەکاری دەهێنن

ڕاپۆرت: هاوڕێ عەبدوڵڵا

ئەنجومەنی شارۆچکەی بێلەندا ڕۆژی سێشەممە ٢٨ی ئەیلوول بڕیاری دا ڕێگەی ئۆتۆمبێل لە گوندی بەرزەڕێ بکرێتەوە. ئەو بڕیارە بە ٩ دەنگ لە ١١ دەنگ پەسەند کرا. ئەو ڕێگەیە ٤٢ کیلۆمەتر درێژ دەبێت و گوندەکە لە ڕێگەی ئۆتۆمبێلەوە بە ناوەندی شارۆچکەکە دەبەستێتەوە. تا ئێستا ئەو ڕێگەیە تەنیا بۆ ئۆتۆمبێلی ٤ چەرخ و پیاڵەوان بەکار دەهێنرا.

ئەحمەد ئەنوەر، ئەندامی ئەنجومەنی شارۆچکەی بێلەندا، ڕایگەیاند کە ئەو ڕێگەیە ساڵانە ٣٠ هەزار کەس بەکاری دەهێنن. ئەو دەڵێت: «ئەگەر ئەو ڕێگەیە ئۆتۆمبێل تێپەڕ بکات، ئەوا ئەو ناوچەیە بۆ ئەو کەسانەی سەردانی دەکەن ئاسان دەبێت.» ئەو بڕیارە بە ٩ دەنگ لە ١١ دەنگ پەسەند کرا. ئەو ڕێگەیە ٤٢ کیلۆمەتر درێژ دەبێت و گوندەکە لە ڕێگەی ئۆتۆمبێلەوە بە ناوەندی شارۆچکەکە دەبەستێتەوە. تا ئێستا ئەو ڕێگەیە تەنیا بۆ ئۆتۆمبێلی ٤ چەرخ و پیاڵەوان بەکار دەهێنرا.

ئەحمەد ئەنوەر، ئەندامی ئەنجومەنی شارۆچکەی بێلەندا، ڕایگەیاند کە ئەو ڕێگەیە ساڵانە ٣٠ هەزار کەس بەکاری دەهێنن. ئەو دەڵێت: «ئەگەر ئەو ڕێگەیە ئۆتۆمبێل تێپەڕ بکات، ئەوا ئەو ناوچەیە بۆ ئەو کەسانەی سەردانی دەکەن ئاسان دەبێت.» ئەو بڕیارە بە ٩ دەنگ لە ١١ دەنگ پەسەند کرا. ئەو ڕێگەیە ٤٢ کیلۆمەتر درێژ دەبێت و گوندەکە لە ڕێگەی ئۆتۆمبێلەوە بە ناوەندی شارۆچکەکە دەبەستێتەوە. تا ئێستا ئەو ڕێگەیە تەنیا بۆ ئۆتۆمبێلی ٤ چەرخ و پیاڵەوان بەکار دەهێنرا.

ئەحمەد ئەنوەر، ئەندامی ئەنجومەنی شارۆچکەی بێلەندا، ڕایگەیاند کە ئەو ڕێگەیە ساڵانە ٣٠ هەزار کەس بەکاری دەهێنن. ئەو دەڵێت: «ئەگەر ئەو ڕێگەیە ئۆتۆمبێل تێپەڕ بکات، ئەوا ئەو ناوچەیە بۆ ئەو کەسانەی سەردانی دەکەن ئاسان دەبێت.» ئەو بڕیارە بە ٩ دەنگ لە ١١ دەنگ پەسەند کرا. ئەو ڕێگەیە ٤٢ کیلۆمەتر درێژ دەبێت و گوندەکە لە ڕێگەی ئۆتۆمبێلەوە بە ناوەندی شارۆچکەکە دەبەستێتەوە. تا ئێستا ئەو ڕێگەیە تەنیا بۆ ئۆتۆمبێلی ٤ چەرخ و پیاڵەوان بەکار دەهێنرا.

ئەحمەد ئەنوەر، ئەندامی ئەنجومەنی شارۆچکەی بێلەندا، ڕایگەیاند کە ئەو ڕێگەیە ساڵانە ٣٠ هەزار کەس بەکاری دەهێنن. ئەو دەڵێت: «ئەگەر ئەو ڕێگەیە ئۆتۆمبێل تێپەڕ بکات، ئەوا ئەو ناوچەیە بۆ ئەو کەسانەی سەردانی دەکەن ئاسان دەبێت.» ئەو بڕیارە بە ٩ دەنگ لە ١١ دەنگ پەسەند کرا. ئەو ڕێگەیە ٤٢ کیلۆمەتر درێژ دەبێت و گوندەکە لە ڕێگەی ئۆتۆمبێلەوە بە ناوەندی شارۆچکەکە دەبەستێتەوە. تا ئێستا ئەو ڕێگەیە تەنیا بۆ ئۆتۆمبێلی ٤ چەرخ و پیاڵەوان بەکار دەهێنرا.

ئەحمەد ئەنوەر، ئەندامی ئەنجومەنی شارۆچکەی بێلەندا، ڕایگەیاند کە ئەو ڕێگەیە ساڵانە ٣٠ هەزار کەس بەکاری دەهێنن. ئەو دەڵێت: «ئەگەر ئەو ڕێگەیە ئۆتۆمبێل تێپەڕ بکات، ئەوا ئەو ناوچەیە بۆ ئەو کەسانەی سەردانی دەکەن ئاسان دەبێت.» ئەو بڕیارە بە ٩ دەنگ لە ١١ دەنگ پەسەند کرا. ئەو ڕێگەیە ٤٢ کیلۆمەتر درێژ دەبێت و گوندەکە لە ڕێگەی ئۆتۆمبێلەوە بە ناوەندی شارۆچکەکە دەبەستێتەوە. تا ئێستا ئەو ڕێگەیە تەنیا بۆ ئۆتۆمبێلی ٤ چەرخ و پیاڵەوان بەکار دەهێنرا.